

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

RWS ONGECLASSIFICEERD

Kader toepassing SPIC

Datum	27 juli 2017
Status	Definitief

Colofon en metagegevens

Proces:	Aanleg & Onderhoud
Proceseigenaar:	Jean-Luc Beguin
Netwerk:	Droog, Nat
Hoofdkennisveld:	Veiligheid
Kennisveld:	Integrale Veiligheid in Projecten
Soort document:	Kader
WW-RWS-nummer:	1398
Datum vaststelling:	mei 2016
Vastgesteld door:	WW-RWS, expertgroep Technisch Management en Contractmanagement
Van kracht vanaf:	direct
Overgangsregeling:	nee
Beveiliging:	RWS bedrijfsinformatie
Beheerder:	GPO, afdeling Advies Technisch Management
Informatie:	Steven van Dongen
Verbetervoorstellen:	Steven van Dongen
Toepassingsgebied:	droge en natte projecten voor aanleg en onderhoud van meer dan 60 miljoen aanlegwaarde
Versienummer:	0.3.2
Houdbaar tot:	tot nieuwere versie verschijnt; verloopt anders mei 2019 met verlopen van het raamcontract met auditerende instantie
Monitoring gebruik:	GPO, afdeling Advies Technisch Management

Overzicht wijzigingen

Versie	Datum	Wijzigingen
0.2.3	17 september 2014	Eerste versie in WW RWS (voorheen WWA0)
0.3.0	27 oktober 2015	Classificatie gewijzigd Status op 'definitief' gezet Colofon uitgebreid volgens laatste WW-RWS-standaard Stroomschema toegevoegd Inleiding aangepast aan laatste WW-RWS-standaard Invoeringsdatum in par. 1.2 aangepast op bestuursbesluit Teksten verduidelijkt, en indeling verbeterd Contractteksten in hoofdstuk 6 bijgewerkt Dilemma's in § 5.2 herschikt
0.3.1	29 april 2016	Toevoeging alinea met verduidelijking in paragraaf 3.3
0.3.2	27 juli 2017	Benamingen uniformeren i.r.t. de vragenlijst SPIC

Inhoud

1	Inleiding—6
1.1	Doel—6
1.2	Gebruiksgroep—6
1.3	Projectfase—6
1.4	Koppeling aan Proces—6
1.5	Vorige stap en volgende stap—6
1.6	Wat is kaderstellend en dus verplicht—6
2	Stroomschema—7
3	Achtergrond van SPIC—9
3.1	Geschiedenis en relatie met ander gereedschap in de markt.—9
3.2	Reikwijdte SPIC binnen RWS—9
3.3	Wat is de SPIC—9
3.4	Relatie tussen dit Kader, de contractteksten en SPIC—9
4	De SPIC-audits—10
4.1	Raamcontract—10
4.2	Wat stellen de uitkomsten van een SPIC-audit voor?—10
4.3	Tijdspad eerste SPIC-audit op een project—10
4.4	Uitvoeren eerste SPIC-audit, a-vragen—10
4.4.1	Acceptatieproces—11
4.4.2	Raamcontract met auditors—11
4.5	Uitvoeren eerste SPIC audit, b-vragen—11
4.6	Jaarlijkse vervolgaudit—11
4.7	Relatie met SCB en incidenten op de bouwplaats—12
4.8	Verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden—12
4.8.1	ICG (GPO)—12
4.8.2	ATM (GPO)—12
4.8.3	Projecten—12
5	Achtergrond contracteisen SPIC—13
5.1	Veiligheidsmanagementsysteem (VMS)—13
5.2	Dilemma's—13
5.2.1	Dilemma 1—13
5.2.2	Dilemma 2—13
5.2.3	Dilemma 3—14
5.2.4	Dilemma 4—14
5.2.5	Dilemma 5—15
6	Contracteisen SPIC—16

1 Inleiding

1.1 Doel

Doel van RWS is geen werkzaamheden toe te staan zonder een adequaat en werkend veiligheidsmanagementsysteem op GPO-projecten van meer dan 60 miljoen € aanlegwaarde. SPIC meet of opdrachtnemer voldoet aan bovenstaand doel.

1.2 Gebruiksgroep

Dit kader is met name bedoeld voor Contractmanagers en Technisch Managers en wil hen ondersteunen met de implementatie en beheer van SPIC in het project. Wij bevelen deze twee IPM-rolhouders aan om dit kader eveneens met hun eventuele Projectadviseur Integrale Veiligheid en toetscoördinator te bespreken.

Het Kader gaat niet in op de SPIC zelf, zoals de puntentelling, de wijze van auditeren met de SPIC en overige inhoudelijke zaken. Die vindt u in de eerste hoofdstukken van de SPIC-vragenlijst.

1.3 Projectfase

Deze handreiking is bedoeld voor gebruik vanaf begin contractvoorbereiding tot en met de uitvoering.

1.4 Koppeling aan Proces

Deze Handreiking valt in het proces Aanleg en Onderhoud, subproces Veiligheid (AC46). Daarnaast de subprocessen "Opstellen en aanbesteden realisatiecontract (AC38)" en "Beheersen realisatiecontract (AC39)".

1.5 Vorige stap en volgende stap

De SPIC wordt de eerste keer gebruikt zodra de opdrachtnemer zijn uitvoeringswerkzaamheden begint, en zijn kwaliteits- en veiligheidsmanagementsysteem heeft ingericht en opgestart. Relaties met andere kaders en handleidingen
Bovenliggend kader is het Kader Integrale Veiligheid voor Projecten (WW-RWS nr. 952).

Bij dit Kader toepassing SPIC hoort de SPIC vragenlijst. Deze is eveneens te vinden in de WW-RWS onder nummer 1398.

1.6 Wat is kaderstellend en dus verplicht

1. Het GPO-Project is verplicht het al dan niet toepassen van de SPIC vast te leggen in een besluit.
2. Het GPO-project is verplicht, bij de start uitvoerende werkzaamheden van de Opdrachtnemer te auditeren of het veiligheidsmanagementsysteem van ON van voldoende kwaliteit is. Indien dat niet het geval is, mag ON niet buiten starten.
3. Het GPO-project is hierbij verplicht gebruik te maken van het raamcontract dat de afdeling ATM (GPO) heeft afgesloten om gespecialiseerde en getrainde SPIC-auditors in te zetten.
4. Het GPO-project is verplicht, jaarlijks te monitoren of ON nog steeds voldoet aan de minimumeisen van SPIC. Indien dat niet het geval is, bepaalt OG aanvullende maatregelen die in lijn zijn met de systeemgerichte contractbeheersing.

2 Stroomschema

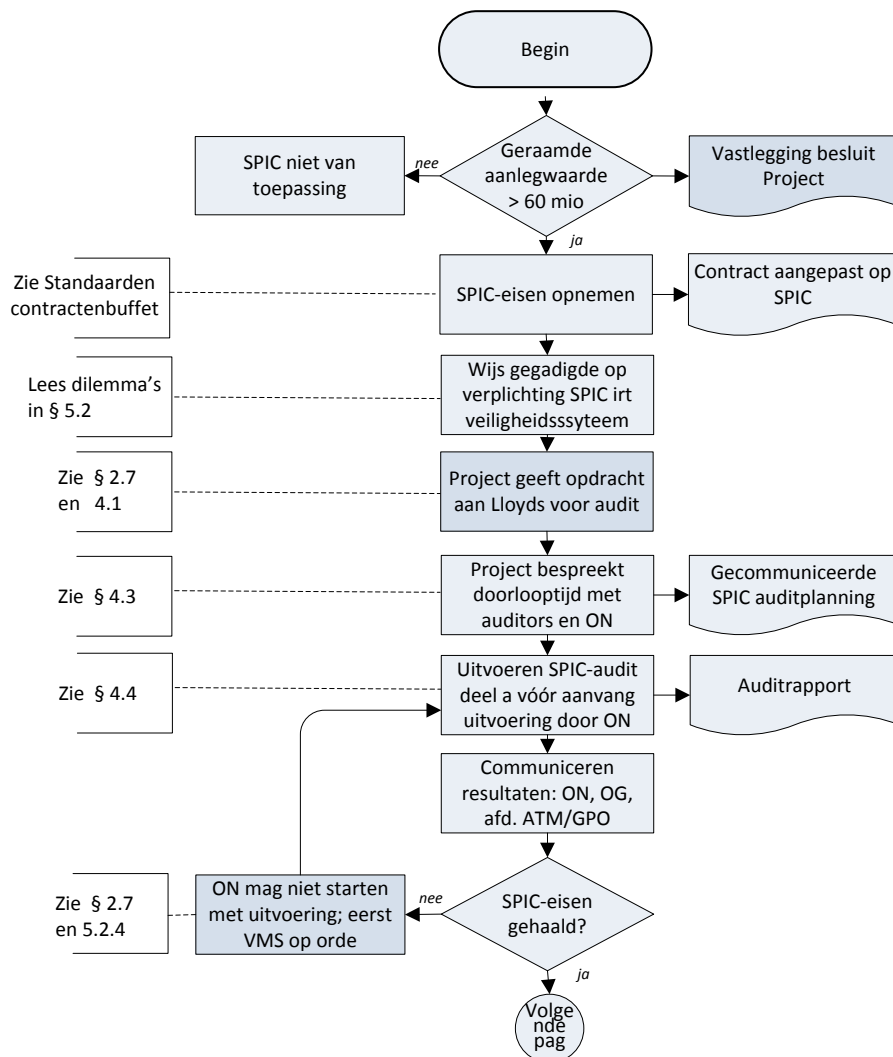
Hoofdproces SPIC voor CM en TM

Verklaring gebruikte afkortingen:

V = Verantwoordelijk

U = Uitvoerend

O = Ondersteunend

Projectmanager	Contractmanager	Techn. Manager	Auditors	Opdrachtnemer
V	O			
	V			
	V	O		
	V			
	V/O	O/V	O	O
			V/U	O
	V/O	O/V		O
	V/O	O/V		

Beheersen realisatiecontract

Beheersen realisatiecontract

Hoofdproces SPIC

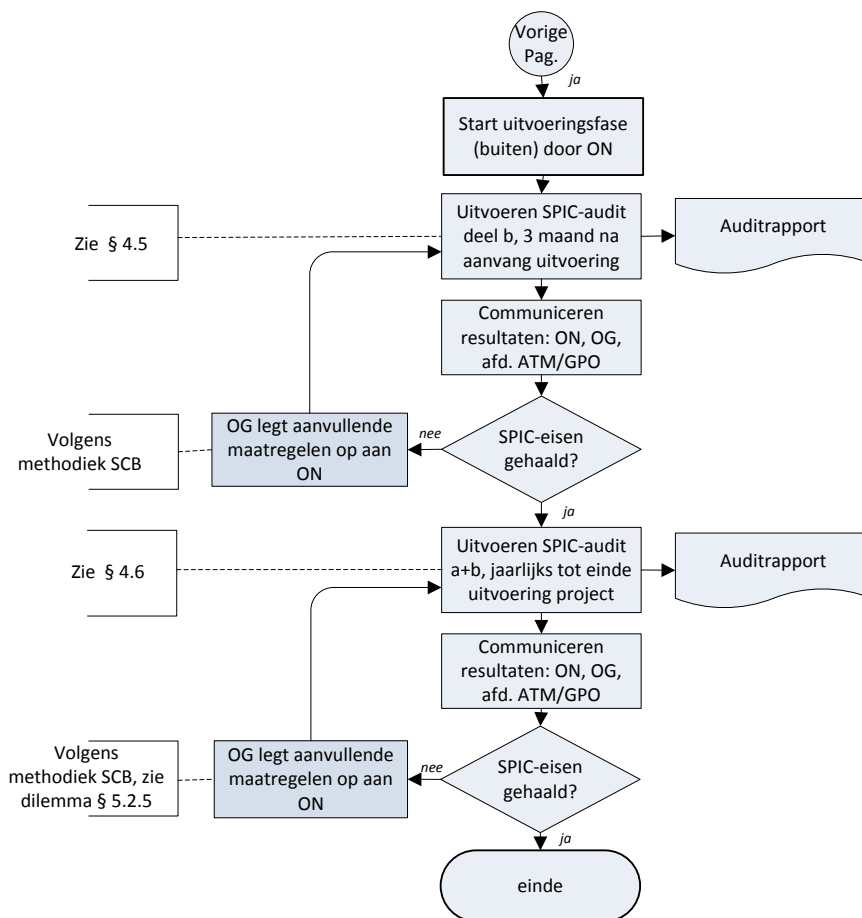
voor CM en TM

Verklaring gebruikte afkortingen:

V = Verantwoordelijk

U = Uitvoerend

O = Ondersteunend

Projectmanager	Contractmanager	Techn. Manager	Auditors	Opdrachtnemer
				V/U
		V/U	O	
	V/O	O/V	O	
	V	O	O	
		V/U	O	
	V/O	O/V	O	
	V/O	O/V		

Beheersen realisatiecontract

3 Achtergrond van SPIC

3.1 **Geschiedenis en relatie met ander gereedschap in de markt.**

De SPIC (Safety Performance Indicator Contractor) is een vragenlijst voor veiligheid die specifiek voor de GWW-sector is ontwikkeld op basis van het International Safety Rating System (ISRS) van de certificerende instelling Det Norske Veritas (DNV).

3.2 **Reikwijdte SPIC binnen RWS**

Het DT-GPO heeft in april 2014 besloten om de SPIC op te nemen als veiligheidsmeetinstrument voor de GPO projecten:

- met een aanlegwaarde boven de 60 miljoen;
- die ná april 2015 hun voornemen tot aanbesteden bekend maken in de markt.

Uit het vorenstaande blijkt dat de SPIC niet verplicht is voor kleinere GPO-projecten, PPO-projecten, projecten van CIV, onderhoudsprojecten, ingenieursdiensten of prestatiecontracten.

3.3 **Wat is de SPIC**

De SPIC is een instrument dat gericht is op het meten van de veiligheidsbeheersing van een project in de gehele projectketen bij de opdrachtnemer. De SPIC beschrijft voor acht veiligheidsonderwerpen welke goede praktijken en eisen er bestaan en meet de invulling daarvan. De SPIC beperkt zich tot de thema's arbeidsveiligheid en verkeersveiligheid.

De SPIC is een vragenlijst die specifiek voor de GWW-sector is ontwikkeld op basis van DNV's International Safety Rating System (ISRS). De SPIC omvat ook vragen uit de VGM Checklist Aannemers (VCA) en vereisten uit de norm OHSAS 18001. De SPIC is bedoeld voor inzet op een project waarbij altijd meerdere partijen (opdrachtgever, opdrachtnemer, onderaannemers) zijn betrokken. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de VCA checklist die gericht is op de veiligheidsbeheersing bij een individuele onderneming. De VCA is te vinden via <http://www.vca.nl>

De opdrachtnemer dient een minimale score uit de SPIC-vragenlijst te behalen. Zie hiervoor hoofdstuk 5.1 uit de vragenlijst SPIC. Het is aan de opdrachtnemer te bepalen aan welke eisen uit de SPIC vragenlijst hij wil voldoen om de minimale score te behalen. De SPIC-vragenlijst moet dus eerder beschouwd worden als een opgave van keuzemogelijkheden dan een standaard die van voor tot achter behaald moet worden.

3.4 **Relatie tussen dit Kader, de contractteksten en SPIC**

Het gebruik van SPIC stelt eisen aan zowel de RWS-projectorganisatie als aan de opdrachtnemer.

De eisen die aan de opdrachtnemer worden gesteld zijn opgenomen in het contractenbuffet, zowel voor de D&C variant als voor de DBFM-variant. Zie eveneens hoofdstuk 6 van dit kader.

Eisen aan de projectorganisatie vindt u in dit "Kader toepassing SPIC".

In de vragenlijst van de SPIC zelf vindt u de puntentelling, de wijze van auditeren met de SPIC en overige inhoudelijke zaken.

4 De SPIC-audits

4.1 Raamcontract

Het auditeren met behulp van SPIC werkt op een wat andere manier dan het uitvoeren van systeemtoetsen en certificatieaudits. Ten eerste is voor dit instrument flinke auditervaring nodig; ten tweede vraagt het om de nodige inregeltijd. Daarom is eind 2014 een beperkte uitvraag in de markt gezet voor de levering van auditors. Dit heeft geresulteerd in een raamcontract met Lloyds. De afdeling Advies Technisch Management zal dit raamcontract beheren. Dit centrale beheer geeft nodige garantie omtrent de kwaliteit van het proces, de rapportage en de vergelijkbaarheid van de uitkomsten.

De projecten moeten van dit raamcontract met Lloyds gebruik maken voor hun SPIC-auditors. Lloyds factureert rechtstreeks aan de projecten op basis van de voorwaarden in het raamcontract.

4.2 Wat stellen de uitkomsten van een SPIC-audit voor?

De uitkomsten zeggen iets over de mate waarin de opdrachtnemer zijn veiligheidssysteem op orde heeft, meer specifiek zijn systematische benadering rondom **arbeidsomstandigheden op de bouwplaats**. De uitkomsten van SPIC zijn **niet** extrapol eerbaar naar de prestaties van opdrachtnemer op het vlak van Integrale Veiligheid. SPIC zegt bijvoorbeeld niets over andere veiligheidsthema's zoals constructieve veiligheid of sociale veiligheid.

Een organisatie die louter de vereisten van het VCA-certificaat zou halen, krijgt bij SPIC slechts een percentage van 14% toegekend. Hieruit is af te leiden, dat SPIC de lat duidelijk hoger legt. Dat mag ook, want de eisen van het VCA dateren uit het begin van de jaren '90.

Scoort de opdrachtnemer binnen de eisen van SPIC voldoende hoog, dan kan de Contractmanager overwegen systeem- en procestoetsen te laten vervallen op arbeidsveiligheid. Opdrachtgever doet vervolgens uitsluitend producttoetsen op arbeidsveiligheid. Zie ook 4.7.

4.3 Tijdsplan eerste SPIC-audit op een project

Bij het voorbereiden en opstarten van de uitvoering heeft de opdrachtnemer meestal haast. Een auditerende instantie zoals Lloyds werkt daarentegen op basis van jaarplanningen. De contractmanager dient de auditors daarom tijdig te contracteren. En er voor te zorgen, dat auditor en opdrachtnemer tijdig met elkaar in contact treden, lees hiervoor hoofdstuk 9 van de vragenlijst SPIC aandachtig door.

4.4 Uitvoeren eerste SPIC-audit, a-vragen (acceptatie-audit)

De eerste SPIC audit op een project dient plaats te vinden vóórdat ON met de Uitvoeringswerkzaamheden aanvangt. Tijdens deze audit wordt alleen het documentgedeelte (papieren gedeelte) van het veiligheidssysteem geauditeerd. Dit zijn de vragen die in de SPIC als a-vraag zijn aangegeven. ON kan immers de werking van het veiligheidssysteem buiten nog niet aantonen. Scoort de opdrachtnemer voldoende hoog, (zie hoofdstuk 5.1 van de SPIC) dan kan OG het veiligheidssysteem accepteren en kan Opdrachtnemer met de uitvoering op de bouwlocatie(s) aanvangen. Is de score te laag, dan is het veiligheidssysteem nog niet voldoende op orde om het veiligheidssysteem te accepteren. **Hij kan dan niet met de uitvoeringswerkzaamheden beginnen.** Ten overvloed: met Acceptatie wordt hier de procedure bedoeld zoals in UAV-GC omschreven.

4.4.1 *Acceptatieproces*

In het standaardcontract is een Acceptatie-moment voorzien voor de eerste audit. Voor de acceptatietermijn is drie weken voorzien: twee weken om de audit op te starten, uit te voeren en te rapporteren; één week voor het project om de bevindingen van de auditors te interpreteren en eventuele Acceptatie te communiceren met Opdrachtnemer.

De auditerende partij is contractueel verplicht binnen twee weken de audit te doen en op te leveren. Feitelijk kan dit alleen indien de lijst van te auditeren documenten tijdig door Opdrachtnemer is aangeleverd en terstond door Opdrachtgever is gecontroleerd op compleetheid. De documenten dienen dan met de opdracht naar de auditerende partij te worden doorgezonden.

De betreffende lijst van documenten is te vinden in de SPIC, hoofdstuk 10. *Nota Bene:* Opdrachtnemer kan documenten hebben gecombineerd of andere benamingen hebben gebruikt. Hij hoeft de (namen uit) de lijst uit hoofdstuk 10 dus niet letterlijk te volgen.

4.4.2 *Raamcontract met auditors*

De auditors (van Lloyds) werken in opdracht van RWS op basis van het raamcontract dat in par. 1.6 en 4.1 is genoemd. De auditerende partij dient de eerste documentatieaudit binnen twee weken na aanvraag af te leveren; dit is contractueel vastgesteld. De afdeling Advies Technisch Management (ATM-GPO), de opdrachtnemer en de projectorganisatie krijgen het auditrapport. Op basis van de rapportage is de SPIC-score en het verbeterpotentieel bij opdrachtnemer inzichtelijk gemaakt.

4.5 **Uitvoeren eerste SPIC audit, b-vragen (implementatie-audit)**

Het tweede deel van de audit vindt ca. vier maanden later plaats als er voldoende uitvoeringsactiviteiten op de bouwlocatie(s) plaatsvinden. Bij het tweede deel worden alleen de b-vragen uit de SPIC geauditeerd. Voor de oplevering van het auditrapport gelden geen tijdslimieten zoals onder 4.4.1. Er is geen acceptatiemoment in het standaardcontract vastgesteld.

De auditors werken in opdracht van RWS op basis van het raamcontract dat in par. 1.6 en 4.1 is genoemd. De afdeling ATM, opdrachtnemer en de projectorganisatie krijgen het rapport. Op basis van de auditrapportage is de SPIC-score en het verbeterpotentieel bij opdrachtnemer inzichtelijk gemaakt. Indien de opdrachtnemer niet voldoet aan de eisen van de mustvragen (zie 5.1 uit de SPIC) dan worden een of meer negatieve bevindingen uitgedeeld. Het is aan de contractmanager om te bepalen of hiervan een tekortkoming moet worden gemaakt.

4.6 **Jaarlijkse vervolgaudit**

Na het eerste jaar wordt één keer per jaar een gehele SPIC-audit uitgevoerd, dus zowel a-vragen als b-vragen. Dit kan het beste in ongeveer dezelfde periode plaatsvinden als die waarin de b-vragen uit de tweede audit zijn gesteld. Wel verdient het aanbeveling de audits niet te kort voor of na de bouwvak te houden.

Voor de oplevering van het auditrapport gelden geen tijdslimieten zoals onder 4.4.1. Er is geen acceptatiemoment in het standaardcontract vastgesteld.

SPIC eist per jaar verbetering van de SPIC-score tenzij de ON een SPIC-score van 85 % of hoger heeft behaald. Het verdient aanbeveling dat ON een verbeterplan opstelt en bespreekt met de opdrachtgever wordt besproken en dat laatste op opvolging monitort.

4.7 Relatie met SCB en incidenten op de bouwplaats

Een project dat voldoet aan de minimale SPIC eisen, kan overwegen de systeem- en procestoetsen voor veiligheid achterwege laten. De eisen zijn omschreven in § 5.1 van de SPIC. Voorwaarde is wel, dat de opdrachtnemer al zijn incidenten meldt. Immers, aan de hand van het aantal ongevallen en incidenten kan de opdrachtgever monitoren of de veiligheid op de bouwplaats net zo goed geregeld is als op grond van het veiligheidsmanagementsysteem mag worden verwacht. Orde en netheid, kwaliteit van de werkplekinspecties zijn overigens twee belangrijke indicatoren die aangeven of de werkelijkheid in overeenstemming is met het veiligheidsmanagementsysteem.

4.8 Verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden

4.8.1 ICG (GPO)

De afdeling ICG (Inkoopcentrum GWW) beheert de contracteisen (D&C en DBFM). Verzwaring of versoebing van de eisen voor SPIC door de projecten kan het geheel uit balans brengen. Eenzijdig wijzigen van de eisen door het project is daarom niet aan te raden.

4.8.2 ATM (GPO)

De afdeling Advies Technisch Management beheert de SPIC. Hiervoor is een SPIC-coördinator benoemd.

De afdeling Advies Technisch Management beheert en faciliteert het raamcontract van de audits voor de projecten.

De afdeling Advies Technisch management houdt de SPIC-scores bij van alle projecten door de jaren heen. Doel is, hierbij op langjarige verbetering van de sector te sturen en de effectiviteit van de SPIC te verhogen. De afdeling ATM bemoeit zich niet rechtstreeks met de uitkomsten op projectniveau, maar is bereid op verzoek advies te geven.

4.8.3 Projecten

De projecten maken gebruik van het raamcontract met Lloyds om auditors in te huren; het opdrachtgeverschap ligt dus bij het project. De projecten rekenen direct met het auditbureau af (via een Nadere Overeenkomst). De afdeling Advies Technisch Management stelt het raamcontract en de scope van de werkzaamheden van de auditors vanzelfsprekend beschikbaar aan de projecten.

Het project stemt het proces van de audits, de resultaten, eventuele vervolgbesprekingen vast met hun Opdrachtnemer.

5 Achtergrond contracteisen SPIC

5.1 Veiligheidsmanagementsysteem (VMS)

SPIC vereist de aanwezigheid van een veiligheidsmanagementsysteem (VMS).

OG laat de kwaliteit van het veiligheidsmanagementsysteem toetsen door een extern auditbureau (zie hoofdstuk 3 van dit Kader). Omdat ON nog niet buiten werkt, kan het systeem niet in zijn volle omvang worden getoetst: er zijn immers nog geen inspecties gedaan, incidenten geregistreerd etc.

Daarom bestaat de eerste SPIC toets uit een audit op de documenten van ON. Dit is de acceptatie-audit (de a-vragen). **Pas nadat ON aan de eisen uit de a-vragen voldoet kan ON zijn werkzaamheden buiten aanvangen.**

Verwacht wordt, dat vier maanden na aanvang van de werkzaamheden buiten voldoende materiaal verzameld is om ook het implementatiedeel te kunnen toetsen. Dit is de implementatie-audit (de b-vragen).

Vervolgens wordt het VMS van ON jaarlijks getoetst door gekwalificeerde SPIC-auditoren (de vervolgaudits = a+b-vragen).

5.2 Dilemma's

5.2.1 Dilemma 1

In alle gevallen zijn de grote Nederlandse aannemers al gecertificeerd voor veiligheid, zoals het VCA**. ON geeft bij u aan, dat de penvoerder van de combinatie al een VCA** heeft en geeft te kennen dat het SPIC daarmee overbodig is. Hij zoekt om de SPIC buiten het contract te houden.

Het project dient hierin niet mee te gaan. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

- De VCA zelf is geen veiligheidsmanagementsysteem; het is louter een checklist om een eenvoudig veiligheidsmanagementsysteem in te richten.
- De VCA was revolutionair in het begin van de jaren '90. De eisen uit het VCA zijn inmiddels gemeengoed en bieden geen meerwaarde meer.
- DE SPIC gaat door waar het VCA stopt. Een VCA-score is hooguit 14% van de SPIC-score.
- VCA beperkt zich tot de moederorganisaties van de combinatie en zegt niets over de beheersing van veiligheid bij de combinatie. In tegenstelling tot de VCA kent SPIC enkel punten toe aan borgingsmaatregelen op het project zelf.
- Uit onderzoek blijkt dat de meeste ongevallen op de projecten optreden bij onderaannemers. SPIC stelt eisen m.b.t. de borging van de veiligheid bij onderaannemers.

5.2.2 Dilemma 2

Uw contract heeft een aanlegwaarde van net boven de 60 miljoen. Opdrachtnemer stelt dat het werk een grensgeval is en verzoekt om de SPIC buiten het contract te laten.

Het project dient daar behoudend mee om te gaan. Er zijn de volgende overwegingen:

- Bestaat de Opdrachtnemer uit meerdere combinanten? Zo ja, dan zijn er cultuurverschillen en verschillen in werkmethoden.

- Zijn er nevenwerkzaamheden (in de omgeving) die formeel niet onder het contract vallen? Zo ja, dan is er mogelijk sprake van een noodzaak tot coördinerende werkzaamheden.
- Wat is de veiligheidsprestatie van de combinanten in het verleden? Voor opdrachtnemers die goed presteren op veiligheid, kan de SPIC geen overkomelijk bezwaar zijn. Voor opdrachtnemers die slecht presteren, is de SPIC noodzakelijk.
- Is het contract technisch complex? Tunnels, verdiepte liggingen, DODO-constructies vragen om specifieke veiligheidsmaatregelen.
- Staat het contract sterk in de publieke belangstelling? Veilig werken kan bijdragen aan een positief beeld over het project.
- Staat het contract onder zeer grote druk van tijd en/of geld? Dat kan ten koste gaan van de veiligheid en de coördinatie op veiligheid.
- Worden er veel buitenlandse werknemers op het project verwacht? Taal- en cultuurproblemen leiden tot incidenten en ongevallen.
- Werkt de aannemer alleen met eigen mensen of huurt hij derden in? En hoe diep wordt door-gecontracteerd? Door-contracteren blijkt het ingrediënt te zijn voor onveilige werksituaties en ongevallen.

5.2.3 *Dilemma 3*

Opdrachtnemers die een **project**certificatie voor VCA** hebben, scoren automatisch voor een aantal SPIC-vragen (zie de SPIC, hoofdstuk 5, art. 8). Opdrachtnemer beargumenteert dat de moedermaatschappijen alle een VCA-certificaat hebben en het project daarom voldoet aan het criterium voor automatische scoring.

Het project dient hierin niet mee te gaan. Hiermee verliest de SPIC zijn effectiviteit. Grote en complexe projecten dienen hun veiligheidsmanagement zelf te organiseren zonder terug te hoeven vallen op de moederorganisaties. Bij geen enkele vraag kan ON scoren door te verwijzen naar de moederorganisatie (s).

5.2.4 *Dilemma 4*

Het VMS van ON blijkt na de acceptatie-audit niet te voldoen aan de eisen in de SPIC maar ON wil toch graag met de werkzaamheden buiten beginnen. Of: ON heeft nog geen VMS ter acceptatie ingediend. ON wil echter toch buiten met de werkzaamheden aanvangen.

Het project dient hierin niet mee te gaan. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

- Het doel van RWS en het inzetten van SPIC is geen werkzaamheden toe te staan zonder een adequaat en werkend veiligheidsmanagementsysteem.
- U geeft hiermee impliciet aan dat veiligheid op de tweede plaats komt na de projectplanning. Dat beeld zal in de rest van de projectduur niet meer verdwijnen. Veiligheid is echter basic: er moet eerst aan basisvoorwaarden worden voldaan om verder te kunnen.
- U heeft een managementprobleem als u accepteert dat ON buiten mag aanvangen zonder geaccepteerd VMS en er vindt toch een ernstig ongeval plaats.
- Door hiermee akkoord te gaan zal ON zijn veiligheidsorganisatie niet op korte termijn op orde hoeven te brengen en hoeft hij geen extra capaciteit in te zetten op veiligheid. Gaat u daarentegen niet akkoord, zal ON extra capaciteit moeten inzetten voor het verbeteren van het VMS; hij heeft immers haast om te beginnen. Daar kunt u de rest van het project veel plezier van beleven: zowel van het VMS dat op orde is als van de extra capaciteit. Extra capaciteit aan het begin van het project verdwijnt immers niet snel.
- U geeft met zo'n besluit aan, de eventuele uitkomst van de SPIC naast u neer te leggen. Ten eerste schept u daarmee bij ON de verwachting dat u

dat volgend jaar ook wel zult doen. Ten tweede schept u bij uw collega's van RWS het beeld dat u veiligheid op uw project niet zo'n issue vindt.

- ON heeft in de koepel zijn eigen veiligheidsorganisatie nog niet op orde en is dus niet in staat om bij de voorbereidende werkzaamheden op veiligheid regie te houden. Ook in de voorbereidende werkzaamheden gebeuren incidenten. Er zijn voorbereidende werkzaamheden die wel degelijk risicovol zijn. Het kappen van bomen is hier een goed voorbeeld van. Een tweede voorbeeld is het verleggen van kabels en leidingen in het onderliggend wegennet en de bijbehorende verkeersmaatregelen.
- Aan het begin van het project zijn de veiligheidsrisico's beduidend groter. De combinanten moeten nog op elkaar ingespeeld raken; er is nog geen routine.

5.2.5

Dilemma 5

Opdrachtnemer heeft in eerste instantie voldaan aan de eisen in de SPIC. Na twee jaren projectwerk is er een terugval en voldoet het managementsysteem van ON niet meer aan de SPIC eisen.

- a. Welke mogelijkheden heeft de Contractmanager?
 - b. Is het nu onveilig buiten, zou het werk niet stilgelegd moeten worden?
-
- a. De uitkomst van de audit worden bij de Contractmanager (CM) als een negatieve bevinding neergelegd. Het is aan de CM te beslissen hierover een tekortkoming op te stellen of andere maatregelen in overweging te nemen. Het geven van een tekortkoming betekent dat de betalingen stoppen, maar het werk gewoon doorgaat. Het is aan de CM om de te bepalen of een tekortkoming wordt gegeven en wanneer en hoe de tekortkoming wordt opgeheven.
 - b. Bij zo'n negatieve bevinding voldoet ON dus niet meer aan de eisen van RWS ten aanzien van veiligheid. Meest waarschijnlijk voldoet ON nog ruim aan de eisen van het VCA (ca. 14% SPIC-score). De negatieve bevinding betekent dat ON in de ogen van RWS onvoldoende systematisch met veiligheid bezig is. Het betekent niet dat er een acuut veiligheidsprobleem op de bouwplaats is. Alleen acute veiligheidsrisico's rechtvaardigen het stilleggen van (delen van) het werk.

6 Contracteisen SPIC

D&C contract:

IV040

De beschrijving van het proces integrale veiligheid dient, ten aanzien van het veiligheidsthema arbeidsveiligheid, zodanig te zijn opgezet respectievelijk te functioneren dat:

- voorafgaande aan de Uitvoeringswerkzaamheden voor alle categorie a-vragen uit de SPIC-vragenlijst en respectievelijk
- na aanvang van de Uitvoeringswerkzaamheden voor zowel categorie a- als b-vragen uit de SPIC-vragenlijst

voldaan wordt aan de volgende criteria:

1. het antwoord op alle must-vragen met een vaste score conform de SPIC vragenlijst is positief;
2. de score per must-vraag met een variabele score conform de SPIC-vragenlijst bedraagt ten minste 50%;
3. de totaal score van de must-vragen met een variabele score conform de SPIC-vragenlijst bedraagt ten minste 66%.

De SPIC vragenlijst is onderdeel van de Safety Performance Indicator Contractor (SPIC) welke als bijlage <...> bij deze Vraagspecificatie Proces is gevoegd.

IV030

DBFM contract:

De Opdrachtnemer dient het veiligheidsmanagementsysteem (ME-03031) zodanig te laten functioneren dat vanaf Aanvangsdatum voor de categorie a-vragen en vanaf 4 maanden na Aanvangsdatum voor de categorie a en b-vragen voldaan wordt aan de volgende criteria:

1. *het antwoord op alle must-vragen met een vaste score conform de SPIC vragenlijst is positief;*
2. *de score per must-vraag met een variabele score conform de SPIC-vragenlijst bedraagt ten minste 50%;*
3. *de totaal score van de must-vragen met een variabele score conform de SPIC-vragenlijst bedraagt ten minste 66%.*

De SPIC vragenlijst is onderdeel van de [Safety Performance Indicator Contractor (SPIC)].

Safety Performance Indicator Contractor (SPIC)

Nummer:	1398
Versie:	1.4
Status:	In beheer
Type:	Kader
Inhoudelijk beheerder:	Gerard Meij
Verantwoordelijke afdeling:	Afd. Veiligheidsmgt en Verkeersveiligh.
Netwerken:	Hoofdvaarwegennet, Hoofdwatersysteem, Hoofdwegennet
Rollen:	Technisch Manager, Contractmanager
Fase:	Realisatie
Proceseigenaar	Proceseigenaar Aanleg en Onderhoud